

Brusel 20. května 2022
(OR. fr)

9258/1/22
REV 1

DATAPROTECT 163
JAI 699
ENFOPOL 286
COPEN 203
RELEX 685
TITULAIRES 2
POLCOM 37

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Předávání osobních údajů – dokument předsednictví

S ohledem na zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci konající se **ve dnech**
9. a 10. června 2022 naleznou delegace v příloze výše uvedený dokument.

Předávání osobních údajů se v posledních desetiletích stalo významnou hospodářskou, bezpečnostní a strategickou výzvou. Evropská unie tím, že v roce 2016 přijala evropské nařízení o ochraně údajů a směrnici o ochraně osobních údajů používaných policií a orgány činnými v trestním řízení, doplnila a upevnila – již tak inovativní – evropský právní rámec pro ochranu údajů a učinila z něj celosvětový standard.

Evropský model, pokud jde o předávání osobních údajů

Pokud jde o mezinárodní předávání, soubor nástrojů vytvořený evropskými právními akty obsahuje stěžejní nástroj – rozhodnutí o odpovídající ochraně. Jedná se o jedinečný právní nástroj: jakožto výsledek dvoustranného vyjednávání není mezinárodní dohodou, ale rozhodnutím Evropské komise přijatým po obdržení stanoviska Evropského sboru pro ochranu osobních údajů a prostřednictvím procesu, v němž byly v rámci postupu projednávání ve výborech zahrnuty členské státy. Evropský parlament rovněž věnuje práci v této oblasti velkou pozornost.

Nejznámějším příkladem rozhodnutí o odpovídající ochraně je „*Privacy Shield*“ (štít na ochranu osobních údajů, „ochranný štít“). Předávání údajů z Evropské unie do Spojených států totiž představuje značné množství těchto přenosů a zároveň významnou hospodářskou a bezpečnostní výzvu na obou stranách Atlantiku. Na obou kontinentech tak vyvolala mimořádnou vlnu reakcí v obchodní sféře rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie, který nejdříve v roce 2015 zneplatnil *Safe Harbor* („bezpečný přístav“)¹ a v červenci 2020 pak *Privacy Shield*².

¹ Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci Schrems I C-362/14 ze dne 6. října 2015.

² Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci Schrems II C-311/18 ze dne 16. července 2020.

Dne 25. března 2022 předsedkyně Evropské komise a prezident Spojených států oznámili, že téměř po roce jednání bylo „v zásadě“ dosaženo dohody o hlavních rysech regulatorních reforem, které jsou ve Spojených státech nezbytné k dosažení úrovně záruky nutné pro přijetí nového rozhodnutí o odpovídající ochraně umožňujícího předávání osobních údajů certifikovaným společnostem ve Spojených státech. Rozhodnutí o odpovídající ochraně může totiž Komise přijmout, pokud jsou v souladu s požadavky, na něž odkazuje Soudní dvůr Evropské unie, stanoveny dostatečné záruky ohledně dodržování zásad nezbytnosti a proporcionality v souvislosti s přístupem veřejných orgánů k údajům, a pokud bude zaveden mechanismus nápravy, který je k dispozici evropským občanům a rezidentům a splňuje kritéria stanovená v Listině základních práv. Cílem je zajistit plné dodržování práv osob, jejichž údaje jsou předávány. Přijetí tohoto rozhodnutí představuje pro Evropskou unii obrovskou výzvu: jde o nalezení dohody, která umožní hospodářským aktérům, aby pokračovali ve své činnosti, a přitom plně dodržovali právo Unie, jak jej vykládá Soudní dvůr Evropské unie.

Kromě toho existuje v současné době několik dalších rozhodnutí o odpovídající ochraně:

- Komise přijala jedenáct rozhodnutí o odpovídající ochraně v souladu s právním rámcem předcházejícím obecnému nařízení o ochraně osobních údajů³;
- Od vstupu obecného nařízení o ochraně osobních údajů v platnost byla přijata 4 rozhodnutí o odpovídající ochraně: tři spadají do oblasti působnosti obecného nařízení o ochraně osobních údajů týkající se předávání do Japonska, Spojeného království a Jižní Koreje a pouze jedno je přijaté na základě směrnice o ochraně osobních údajů používaných policií a orgány činnými v trestním řízení, jež se týkalo předávání do Spojeného království.

³ https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/international-dimension-data-protection/adequacy-decisions_en/ - Andorra, Argentina, Kanada, Guernsey, Faerské ostrovy, Ostrov Man, Izrael, Jersey, Nový Zéland, Švýcarsko, Uruguay

Tato rozhodnutí o odpovídající ochraně jsou důležitým nástrojem na podporu evropského modelu; je ostatně důležité poznamenat, že několik států vypracovalo podobné nástroje pro předávání údajů ve svém vnitrostátním právu a některé, konkrétně Spojené království a Švýcarsko, automaticky uznávají za odpovídající předávání údajů do třetích zemí, které Komise uznala za země s odpovídající úrovní ochrany; kromě toho Japonsko souběžně s evropským rozhodnutím o odpovídající ochraně přijalo vlastní rozhodnutí o odpovídající ochraně pro předávání údajů z Japonska do Evropské unie.

Aby rozhodnutí o odpovídající ochraně zůstala z právního hlediska náležitě podložená, musí být pravidelně vyhodnocována. Mohou mít rovněž dočasnou povahu, pokud jsou zjištěna konkrétní rizika rozdílů v právní úpravě.

Kromě toho obecné nařízení o ochraně osobních údajů stanoví další nástroje pro předávání, jako jsou standardní smluvní doložky, které jsou, pokud jde o množství, nejčastěji používaným nástrojem pro předávání, závazná podniková pravidla a vhodné záruky v jiných právně závazných nástrojích. Jsou nepostradatelné, neboť mechanismus odpovídající ochrany je velmi náročný, a proto jej nelze uplatnit se všemi třetími státy, přestože předávání údajů nezbytné je. Standardní smluvní doložky jsou ostatně nástrojem předávání, který se rozšiřuje v mnoha třetích zemích.

Postavení předávání osobních údajů na mezinárodních obchodních a politických fórech

Otázka mezinárodních toků osobních údajů v rámci dvoustranných a vícestranných obchodních jednání, jakož i na mnohostranných fórech, jako jsou skupiny G7 a G20, získala v posledních letech strategický rozměr. Často je spojena s otázkou předávání neosobních údajů, která je rovněž navýsost strategická, ale obsahuje jiné výzvy. Francouzské předsednictví vypracovalo přehled doložek a prohlášení týkajících se předávání osobních údajů v tomto rámci, v němž jsou uvedeny hlavní trendy v této oblasti a význam důsledné koordinace na vnitrostátní a evropské úrovni pro zajištění soudržného postoje na všech fórech. Předsednictví vypracovalo zprávu věnovanou tomuto přehledu.

Dne 22. února 2022 na ministerském fóru pro spolupráci v indicko-tichomořském regionu podepsaly Evropská unie, Austrálie, Komory, Jižní Korea, Mauricius, Indie, Japonsko, Nový Zéland, Singapur a Šrí Lanka, tedy státy, v nichž žijí více než dvě miliardy osob, společné prohlášení o soukromí a ochraně osobních údajů.

Dále se několik dalších mezinárodních organizací, mimo jiné Asijsko-tichomořská hospodářská spolupráce (APEC) a Sdružení národů jihovýchodní Asie (ASEAN), zabývalo otázkou mezinárodního předávání osobních údajů a konkurenčními modely postupně vznikajícími na mnohostranných fórech.

Předávání osobních údajů: prvořadá bezpečnostní a justiční výzva

Rostoucí využívání digitálních nástrojů ve všech oblastech, zejména pokud jde o trestnou činnost, přispívá k tomu, že se předávání údajů stává klíčovou výzvou v oblasti bezpečnosti a boje proti trestné činnosti. Možnost sdílet údaje s příslušnými orgány třetích států je často rozhodující; předání je možné pouze při dodržení evropského právního rámce a v souladu s rozdělením pravomocí mezi Unii a členskými státy. Tato mezinárodní jednání mohou přispět k prosazování evropského standardu a k posílení sbližování na celosvětové úrovni.

Jednání o pravidlech v oblasti ochrany údajů tak hrálo důležitou roli v rámci jednání o druhém dodatkovém protokolu k Budapešťské úmluvě Rady Evropy o počítačové kriminalitě. Evropské postoje koordinovala Evropská komise. Tak tomu bude pravděpodobně i v rámci právě zahájených jednání o návrhu Úmluvy OSN o boji proti využívání informačních a komunikačních technologií pro účely trestné činnosti.

Kromě toho bylo sjednáno a podepsáno několik dohod mezi Unií a několika třetími státy (Spojené státy, Kanada, Austrálie) v oblasti předávání údajů jmenné evidence cestujících (*Passenger Name Record*, tzv. PNR) nebo o nich právě probíhá jednání; tyto údaje, které od cestujících povinně shromažďují letečtí dopravci, obsahují informace, jako jsou jména cestujících, termíny cest, itineráře, zvolená sedadla, údaje o zavazadlech, kontaktní údaje a způsob platby. V návaznosti na stanovisko Soudního dvora Evropské unie ze dne 26. července 2017, které si vyžádal Evropský parlament, byly upřesněny požadavky Soudního dvora týkající se předávání údajů PNR.

Kromě toho hraje otázka předávání osobních údajů rovněž důležitou úlohu v rámci některých dvoustranných programů nebo dohod týkajících se programů udělování víz nebo osvobození od vízové povinnosti.

Pokud jde o *Privacy Shield*, bude Komise předsednictvím vyzvána, aby informovala o aktuálním stavu jednání v této věci se Spojenými státy, a ministři budou vyzváni, aby se vyjádřili zejména k vyhlídkám na přijetí nového rozhodnutí o odpovídající ochraně pro předávání do Spojených států a k zárukám, které se v tomto kontextu jeví jako zásadní.

Kromě toho budou ministři požádáni, aby odpověděli na následující otázku: vzhledem k tomu, že mezinárodní předávání osobních údajů se stalo významnou strategickou výzvou ve vícero důležitých oblastech veřejné politiky, jste toho názoru, že jednotliví institucionální aktéři, zejména Komise a Rada, musí jednotně uplatňovat soudržnou a ambiciózní evropskou politiku?